

Akuutti päänsärky - Estohoito

Migreenin estolääkitys on tarpeen yleensä kun kohtauksia on kerran viikossa tai ainakin 4 päivänä kuukaudessa

Kun migreeniä on ainakin 15 päivänä kuukaudessa yli 3 kuukauden ajan, se on kroonistunut ja muuttunut vaikeahoitoiseksi. Estolääkkeillä tämä kehitys pyritään estämään

1.3		Kroonisen migreenin ICHD-3 kriteerit
A	A	Päänsärkyä (tensio- tai migreenityyppistä) on ainakin 15 päivänä kuukaudessa ainakin kolmen kuukauden ajan - kriteerit B ja C täyttyvät
B	B	Potilaalla on ollut ainakin 5 kohtausta, jotka täyttävät
	1	Aurattoman migreenin kriteerit ja/tai
	2	Aurallisen migreenin kriteerit
C	C	Päänsärky on täyttänyt ainakin kahdeksana päivä kuukaudessa ainakin kolmen kuukauden ajan yhden tai useamman seuraavista piirteistä
	1	Aurattoman migreenin kriteerit
	2	Aurallisen migreenin kriteerit
	3	Potilas uskoo kohtausten alussa kyseessä olevan migreenin ja kohtaus reagoi triptaani- tai ergotamiinilääkitykseen
D	D	Potilaan oireet eivät selity paremmin muulla ICHD-3 diagnoosilla (https://www.ichd-3.org)

Kliininen tilanne	Ensisijainen suositus	Vaihtoehto
Ensimmäinen estohoitolääke	Kandesartaani, propranololi, metoprololi	Amitriptyliini, nortriptyliini
Vähän sivuvaikutuksia aiheuttava vaihtoehto	Kandesartaani, lisinopriili	Magnesium, riboflaviini, koentsyymi Q10
Tehokas vaihtoehto, jos sivuvaikutukset eivät estä annostoa	Topiramaatti	Valproaatti (ei mielellään naispotilaille)
Migreenin ja tensiopäänsäryn yhdistelmä	Amitriptyliini	Nortriptyliini
Auravoittoinen migreeni	Lamotrigiini	Topiramaatti, valproaatti
Migreeni ja verenpaineauti	Kandesartaani, propranololi	Metoprololi, lisiniopriili
Migreeni ja matala verenpaine	Amitriptyliini	Topiramaatti
Migreeni ja ylipaino	Topiramaatti	Kandesartaani
Migreeni ja masennus	Amitriptyliini	Nortriptyliini, venlafaksiini
Migreeni raskauden aikana	Magnesium, propranololi, metoprololi	Amitriptyliini (nortriptyliini)
Migreeni imetyksen aikana	Magnesium, propranololi, metoprololi	Amitriptyliini (nortriptyliini)

Akuutti päänsärky - Estohoito

Migreenin estolääke	Annos (mg / vrk)	Teho
Reinini-angiotensiini-järjestelmään vaikuttavat lääkkeet		
Kandesartaani	8 - 32	++
Lisinopriili	5 - 20	+
Beetasalpaajat		
Propranololi	40 - 240	++
Metoprololi	47,5 - 190	++
Atenololi	50 - 150	++
Bisoprololi	5 - 10	++
Kalsiumsalpaajat		
Verapamiili	160 - 320	+/-
Trisykliset lääkkeet		
Amitriptyliini	10 - 50	++
Nortriptyliini	10 - 50	+
Muut masennuslääkkeet		
Venlafaksiini	37,5 - 150	+
Neuromodulaattorit		
Natriumvalproaatti	500 - 1 500	++
Topiramaatti	50 - 200	++
Botuliinitoksiini		
Episodinen migreeni	50 - 200 IU	Tehoton
Krooninen migreeni	50 - 195 IU	++

KELA: 3007 Erenumabi, Fremanetsumabi ja Galkanetsumabi. (G43)

Erenumabi, fremanetsumabi ja galkanetsumabi ovat rajoitetusti peruskorvattavia lääkkeitä. Niiden peruskorvausoikeus (3007) myönnetään seuraavin edellytyksin.

Erillisselvitys

Lääkärintlausunto B erikoissairaanhoidon neurologian yksiköstä tai alan erikoislääkäriltä, kun korvausoikeutta haetaan ensimmäisen kerran ja kun korvausoikeudelle haetaan ensimmäisen kerran jatkoa. Sen jälkeen hyväksytään myös muun potilasta hoitavan lääkärin antama lääkärintlausunto.

Lääketieteelliset edellytykset

Peruskorvausoikeus myönnetään migreenin estohoitoon aikuisille, joilla esiintyy keskimäärin vähintään 8 migreenipäivää kuukaudessa erenumabi-, fremanetsumabi- tai galkanetsumabihoitoa aloitettaessa

ja on kokeiltu vähintään kahta migreenin estohoitolääkettä, eikä niillä ole saatu aikaan riittävää vastetta, ne ovat vasta-aiheisia tai ne eivät ole siedettyjä.

Lausunnossa on esitettävä migreenin aiempaa hoitoa ja hoitotuloksia koskevat tiedot, hyvän hoitokäytännön mukainen hoitosuunnitelma sekä lausunnon kirjoittamista edeltävän kolmen kuukauden ajalta niiden päivien määrä, jolloin potilaalla esiintyi migreenioireita.

Korvausoikeus myönnetään ensimmäisellä kerralla kuudeksi kuukaudeksi.

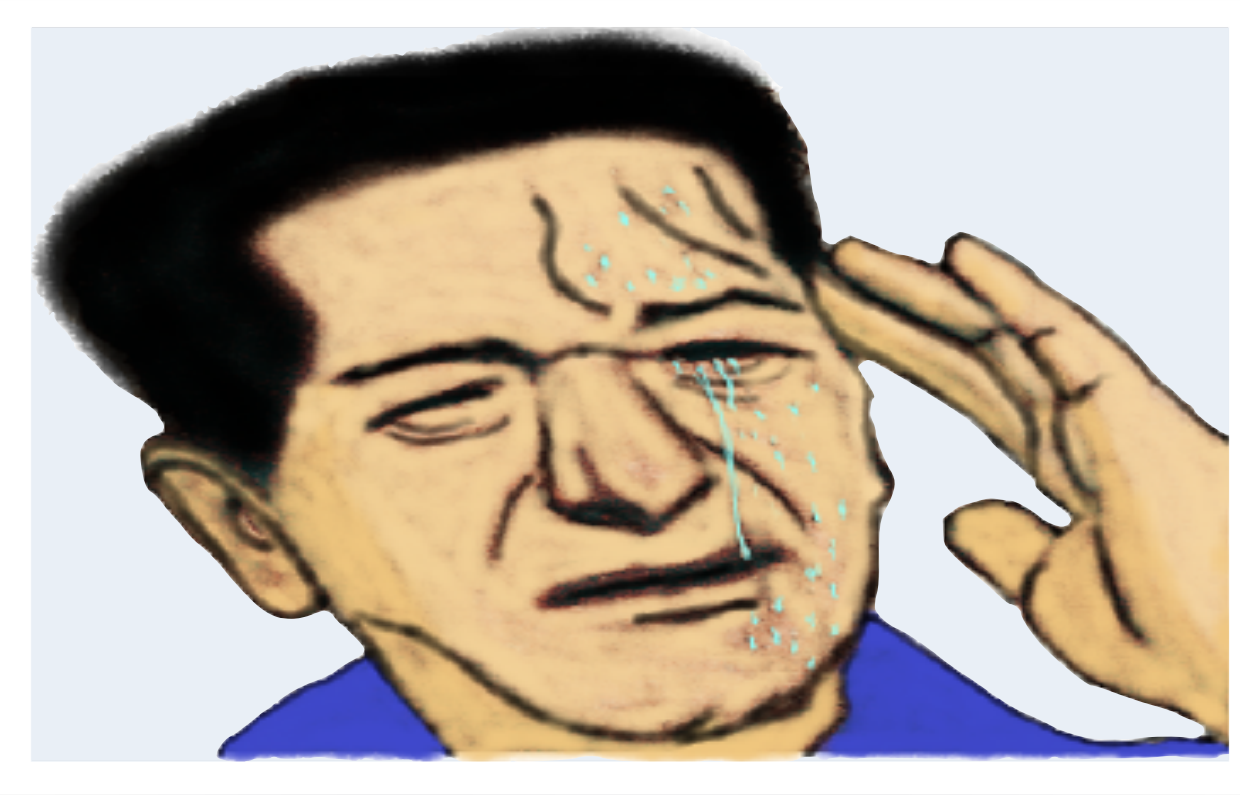
Hoidon teho arvioidaan ensimmäisen kerran hoidon kestänyt 12 viikkoa. Jatkokorvausoikeus voidaan myöntää ensimmäisellä kerralla, jos migreenipäivien määrä hoitoviikoilla 9 - 12 on vähentynyt vähintään puoleen lähtötilanteesta.

Tämän jälkeen jatkokorvausoikeus voidaan myöntää, jos migreenipäivien määrä kuukaudessa on edelleen puolet vähemmän kuin lähtötilanteessa.

Jatkokorvausoikeus voidaan myöntää hoitosuunnitelman edellyttämäksi ajaksi, kuitenkin kerralla enintään kahdeksi vuodeksi.

**Beetasalpaaja
Kandesartaani****Amitriptyliini
Nortriptyliini
Venlafaksiini****Topiramaatti
Valproaatti****Botuliinitoksiini
(CM)****≥ 2 tuloksetonta estolääkekokeilua
≥ 8 migreenipäivää 3 kk ajan****Erenumabi
Fremanetsumabi
Galkanetsumabi****6 kuukautta****50% vaste,
viikot 9 - 12
2 vuotta****50% vaste,
säilynyt 2 vuotta****Huomio:****Potilaista n. 50%
reagoi 50% vasteella****Vaste = migreenipäivien
vähenemä
kuukaudessa**

Akuutti päänsärky - Estohoito

100% happi

**Sumatriptani 6 mg
ihon alle**

Kohtauksen
hoito

Sarjoittaisen päänsärlyn hoito

Kortikosteroidi

esim. prednisolon alkaen
60-80 mg päivässä

**Oksipitaalihermon puudute-
steroidipistokset**

Siltahoito - siirtymävaihe

Verapamiili

Litium

Topiramatti valproaatti,
gabapentiini,
melatoniini

Sarjan lyhentäminen
ja estäminen

Akuutti päänsärky - Estohoito

ICHD-3	8.2	Lääkkeiden liikkakäytöstä johtuva päänsärky - kriteerit A - C täyttyvät
A		Päänsärkyä on ainakin 15 päivänä kuukaudessa potilaalla, jolla on aiemmin todettu päänsärkysairaus
B		Todetaan säännöllinen yli kolme kuukautta kestänyt yhden tai useamman sellaisen lääkkeen liikkakäyttö, joita voidaan ottaa päänsärlyn akuuttiin tai oireenmukaiseen hoitoon
	8.2.1	8.2.1 Ergotamiinin liikkakäytön aiheuttama päänsärky: ergotamiinin säännöllinen käyttö ainakin 10 päivänä kuukaudessa yli kolmen kuukauden ajan
	8.2.2	Triptaanien liikkakäytön aiheuttama päänsärky: yhden tai useamman triptaanin säännöllinen käyttö, missä muodossa tahansa, ainakin 10 päivänä kuukaudessa yli kolmen kuukauden ajan
	8.2.3.1	Parasetamolin liikkakäytön aiheuttama päänsärky: parasetamolin säännöllinen käyttö ainakin 15 päivänä kuukaudessa yli kolmen kuukauden ajan
	8.2.3.2	Asetosalisylihapon liikkakäytön aiheuttama päänsärky: asetosalisylihapon säännöllinen käyttö ainakin 15 päivänä kuukaudessa yli kolmen kuukauden ajan
	8.2.3.3	Muun tulehduskipulääkkeen liikkakäytön aiheuttama päänsärky: muun tulehduskipulääkkeen säännöllinen käyttö ainakin 15 päivänä kuukaudessa yli kolmen kuukauden ajan
	8.2.4	Opioidin liikkakäytön aiheuttama päänsärky: yhden tai useamman opioidin säännöllinen käyttö ainakin 10 päivänä kuukaudessa yli kolmen kuukauden ajan
C		Muu ICHD-3 diagnoosi ei selitä oireistoa paremmin (https://www.ichd-3.org)

Tulevaisuuden näkymiä

The future ain't what it used to be - Yogi Berra

Migreenin kohtaushoito

CGRP-antagonistit gepantit

- Ubrogepant (suun kautta)
- Rimegepant (suun kautta)

Serotoniini - 1F - reseptoriagonistit ditaanit

- Lasmiditaani (suun kautta)

Migreenin estohoito

Monoklonaaliset CGRP-vasta-aineet (mAbs)

- Erenumabi (ihon alle pistettävä)
- Fremanetsumabi (ihon alle)
- Galkanetsumabi (ihon alle)
- Eptinetsumabi (laskimoon annettava)

Gepantit = CGRP-antagonistit

- Rimegepant
- Atogepant (suun kautta)

CGRP = Calcitonin Gene-Related Peptide